

Tájékoztató a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés figyelembevételéről és a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi határértékéről

A tájékoztató célja a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés figyelembevételéről és a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi határértékéről szóló szabályok összefoglalása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

1. Jogszabályi felhatalmazások

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások tőkekövetelményét és egyéb prudenciális követelményeit előíró európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ (a továbbiakban: CRR) számos ponton felhatalmazást ad a tagállami felügyeleti hatóságok számára, hogy a prudenciális követelmények egyes részletszabályait nemzeti hatáskörben állapítsák meg. A hazai jogrendnek megfelelően ezeket a nemzeti diszkréciókra jogosító felhatalmazásokat a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) tartalmazza. Ennek megfelelően a CRR alkalmazására vonatkozó hazai részletszabályokat a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletében kell szabályozni.

2. A CRR-ben és a hazai törvényekben szereplő vonatkozó felhatalmazások

A Hpt. 290. § (4) bekezdése és a Bszt. 180. § (4) bekezdése alapján az MNB elnöke felhatalmazást kapott arra, hogy a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos jogkörében eljárva rendeletben állapítsa meg többek között a CRR

- i) 89. cikk (3) bekezdésének megfelelően azt, hogy a hitelintézeteknek/befektetési vállalkozásoknak a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés vonatkozásában az 575/2013/EU rendelet 89. cikk (3) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott követelményeknek kell megfelelniük,*
- j) 178. cikk (1) bekezdés b) pontjának megfelelően azon időtartamot, amelyen túl az ügyfél nemteljesítését megtörténtnek kell tekinteni,*
- k) 178. cikk (2) bekezdés d) pontjának megfelelően azt a határértéket, amely alapján a hitelkötelezettség-teljesítési késedelem jelentősnek minősül,*

---

¹ A hitelintézetekre és a befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet

l) 327. cikk (2) bekezdésének megfelelően az átváltható értékpapír és az annak alapjául szolgáló eszköz kiegyenlítő pozíciója közötti nettósítás alkalmazhatóságának feltételül szolgáló módszert,

m) 395. cikk (1) bekezdésének megfelelően a 150 millió eurónál alacsonyabb nagykockázat-vállalási határérték alkalmazását.

Az MNB rendelet ezen felhatalmazások közül a hitelintézetek pénzügyi ágazaton kívüli befektetéseinek a tőkeemegfelelés számítása során történő figyelembe vételének módját, valamint a lényegességi küszöbérték meghatározását szabályozza. Az MNB rendelet – bár a Hpt.-ben és a Bszt.-ben szerepel erre vonatkozóan felhatalmazás – nem írja elő a nemteljesítés időtartamának 90 napról 180 napra történő emelését, mert a 90 napos késedelem a hazai viszonyok között megfelelően jelzi a nemteljesítés bekövetkezését. Nem határozza meg továbbá az MNB rendelet az átváltható értékpapír és az annak alapjául szolgáló eszköz kiegyenlítő pozíciója közötti nettósítás alkalmazhatóságának feltételül szolgáló módszert, mert az MNB véleménye szerint jelenleg erre a hazai működési környezetben nincs szükség. Nem állapít meg az MNB rendelet az intézményekkel szembeni kitétségekre vonatkozó szigorúbb nagykockázat-vállalási határértéket sem, mivel az MNB álláspontja szerint a CRR-ben szereplő követelmények a hazai viszonylatban is megfelelőek. Az aktuális piaci folyamatok függvényében azonban a jövőben még sor kerülhet az MNB rendelet ezen szabályozási pontokkal történő kiegészítésére.

3. Nem pénzügyi ágazatbeli befektetések

A CRR 89. cikk (3) bekezdése az intézmények nem pénzügyi ágazatbeli befektetéseinek a tőkekövetelmény és a szavatoló tőke számítás szempontjából való kezelése kapcsán két lehetséges módszert állapít meg: a CRR szerint kiszámított limit feletti rész vonatkozásában 1250%-os kockázati súly alkalmazását, vagy a limitek túllépésének teljes tiltását. A CRR 90. cikke azt is megengedi az intézmények számára, hogy az 1250 %-os kockázati súly alkalmazása helyett a limitek feletti értékeket levonják az elsődleges alapvető tőkájükből. A CRR 89. cikk szerint az illetékes felügyeleti hatóságnak közzé kell tennie, hogy melyik módszer alkalmazását írja elő. A befektetések limit feletti értékének az 1250%-os kockázati súlyozása vagy a szavatoló tőkéből való levonása a tőkekövetelmény számítás során alkalmazható lehetséges legszigorúbb eljárás. Ezért az MNB a rendeletben a CRR 89. cikk a) pontja szerinti módszer alkalmazását írja elő, vagyis a limit feletti rész vonatkozásában az 1250%-os kockázati súly alkalmazását, vagy – az intézmény saját döntése alapján - a limitek feletti értékek elsődleges alapvető tőkéből való levonását.

4. Lényegességi küszöbérték

Az MNB rendelet a CRR, valamint az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi küszöbére vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2017. október 19-ei 2018/171/EU bizottsági rendelet hazai végrehajtását célozza. Az MNB rendelet mind a lakossági, mind a nem lakossági kitétségek

kapcsán meghatározza azt az abszolút és relatív küszöbértéket, amelynek túllépése esetén a hitelkötelezettség-teljesítési késedelem jelentősnek minősül.

Az MNB rendelet alkalmazása során lakossági kitettségeként kell kezelni mindazon kitettségeket, amelyek megfelelnek a CRR 123. cikkében foglalt feltételeknek, függetlenül attól, hogy azokat az intézmény a tőkekövetelmény számítás szempontjából milyen kitettségi osztályba sorolja. Ennek megfelelően például a CRR 123. cikk szerinti feltételeknek megfelelő lakossági jelzáloghitelekre is a 100 eurós abszolút küszöbértéket kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy a kitettséget a sztenderd módszert alkalmazó intézmények az ingatlanra bejegyzett zálogjoggal fedezett kitettségi osztályhoz rendelik hozzá.

Az MNB rendeletben az abszolút küszöbérték devizaneme a bizottsági rendelettel való összhang érdekében az euró. A rugalmasabb hazai alkalmazás érdekében azonban lehetővé teszi, hogy a hazai intézmények az abszolút küszöbértéket forintban is meghatározhassák. Ennek egyetlen feltétele, hogy az intézménynek biztosítania kell, hogy az nem lépheti túl az előző év végi, az MNB által közzétett árfolyamon számított, az MNB rendeletben euróban meghatározott értékeket. Amennyiben ez megtörténik, az intézménynek belső szabályzatában módosítania kell a forintban meghatározott küszöbértéket.

Az abszolút küszöbérték forintban történő meghatározása során azt is figyelembe kell venni, hogy a CRR 178. cikk (1) bekezdése a nemteljesítő kitettség fogalmi meghatározása során két fő ismérvet határoz meg. Az első ismérv szerint – a) pont – akkor minősül egy kitettség nemteljesítőnek, ha az intézmény úgy véli, hogy az ügyfél valószínűsíthetően nem fogja teljes egészében teljesíteni hitelkötelezettségeit az intézmény felé. A másik ismérv szerint – b) pont – a kitettséget akkor kell nemteljesítőnek tekinteni, ha az ügyfélnek az intézménnyel szembeni jelentős hitelkötelezettsége 90 napon túl késedelmes. Az MNB rendelet a b) pont vonatkozásában határozza meg, hogy mekkora mértékű hitelkötelezettség késedelmet kell jelentősnek tekinteni. A kitettség azonban az a) pont szerinti ismérv bekövetkezése esetén is nemteljesítőnek minősül, ennek részletes feltételeit viszont már az intézmény maga határozza meg. A jegybank álláspontja szerint az MNB rendelet a nemteljesítővé minősítés minimum követelményeit tartalmazza, az intézmény azonban a 178. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt ismérv belső szabályzatában való részletes meghatározásával attól szigorúbb nemteljesítő kitettség fogalmat is meghatározhat.

A szigorúbb definíció alkalmazásának lehetősége egyben azt is jelenti, hogy ha egy Magyarországon bejegyzett leánybank anyabankja a csoport egészére vonatkozóan a hazai szabályozásnál szigorúbb határértékeket állapít meg, akkor azt a hazai leányvállalat a belső szabályzatának kiegészítésével Magyarországon is alkalmazhatja. Ha azonban az anyabank a hazai szabályozáshoz képest enyhébb kritériumokat fogalmaz meg, akkor a leányvállalatnak továbbra is legalább az MNB rendeletben meghatározott küszöbértékeket kell alkalmaznia.

A jegybank korábban már kihirdette az MNB elnökének a nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendeletét, melynek 5. § (2) bekezdése kimondja, hogy az intézmény a jelentősnek minősülő késedelmes rész határértékét az MNB elnökének a Hpt. 290. § (4) bekezdés k) pontjában, valamint

a Bszt. 180. § (4) bekezdés k) pontjában adott felhatalmazás alapján kiadandó rendelete alapján határozza meg. Ezt a rendelkezést nem ismétli meg a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés figyelembevételéről és a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi határértékéről szóló 44/2018. (XII. 5.) MNB rendelet, de az biztosítja a két rendelet közötti összhangot.

Az MNB rendeletben meghatározottak szerint az egy százalékos relatív küszöbérték számítása során az intézménynek a mérleg szerinti bruttó követeléseinek összegét kell alapul vennie. Ez azt jelenti, hogy a relatív küszöbértéket az adott kitétség vonatkozásában végrehajtott értékvesztések nem befolyásolják.

Az MNB rendelet nem határozza meg részletesen az ügyfélcsoportok kezelési módját, mivel azt a CRR, illetve a 39/2016. MNB rendelet szabályozza. A CRR 178. cikke nem követeli meg, hogy tőkekövetelmény számítási célból nemteljesítőnek kell tekinteni egy kitétséget, ha az ügyféllel egy ügyfélcsoportba tartozó személlyel szembeni követelés nemteljesítővé vált. Az intézmény ugyanakkor belső szabályzatában meghatározhatja, hogy ebben az esetben az ügyfélcsoportba tartozó valamennyi személlyel szembeni kitétségét nemteljesítőnek tekinti. A portfólióminősítés során a nem teljesítő kitétségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet 6. § (3) bekezdése szerint szükséges eljárni: „Amennyiben az ügyfél a CRR 4. cikk (1) bekezdés 39. pontja szerinti ügyfélcsoportba tartozónak minősül, az intézmény megvizsgálja, hogy a csoportba tartozó többi személlyel, szervezettel szembeni kitétségeit nemteljesítőnek kell-e tekinteni.”

Az MNB rendelet lényegességi küszöbértékre vonatkozó rendelkezéseit 2020. január 1-jétől kell alkalmazni az ezen időpontot követően nemteljesítőnek minősített kitétségekre. Az intézményeknek nem kötelező adatbázisaikat a lényegességi küszöbérték miatti változásokkal visszamenőleg korrigálni. Az MNB rendelet azonban nem zárja ki sem a korábbi, sem pedig a visszamenőleges alkalmazást e tekintetben. Megengedett az is, hogy az intézmény valamennyi fennálló követelését az MNB rendelet rendelkezéseinek megfelelően értékelje.

Az MNB elvárja, hogy ha a jegybanki rendeletben meghatározott határértékek lényegesen szigorúbbak, mint az intézmény által korábban használt határértékek, akkor a tőkekövetelmény számításra belső minősítési módszert alkalmazó intézmények a jövőre vonatkozó PD értékek számítása során egy konzervatív becslést alkalmazzanak.

5. Megfelelés vizsgálata

A jegybank a folyamatos felügyeleti tevékenysége keretében, illetve ellenőrzési eljárásai során figyelemmel kíséri az MNB elnökének a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés figyelembevételéről és a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi határértékéről szóló 44/2018. (XII. 5.) MNB rendeletnek való megfelelést.

Budapest, 2018. december 6.